

REVISTA ORĂȘTEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl. Pentru România și străinătate 4 fl. la an. Manuscrise nu să înapoișă. — Scrisori nefrancate nu se primeșc. Abonamentele să plătesc înainte.

Invitare de abonament.

Deschidem prin aceasta nou abonament pentru anul viitor, 1897,
la

,REVISTA ORĂȘTEI“

Foaia va apărea și mai departe căluzită de aceleasi dorințe, de care și până aci: de a fi anume o *paznică credincioasă a Românișmului peste tot*, aducând știri despre tot ce se petrece mai însemnat în viața publică a Romanilor de pretutindenea, *îndeosebi însă privilegind asupra mersului treburilor românești din comitatul Hunedoarei*, și străduind să da, după putință, ajutor cu sfatul seu, *pentru ducerea și înălțarea tot mai spre bine atât a desvoltării noastre naționale, cât și a celei materiale, economice, în aceste părți!*

Spre aceeași țintă vom strădui și în viitor cu foia noastră.

„Revista Orăștei“ e cea dintâi foaie românească politică, care a început să dea abonanților sei **premii**, și anume premii naționale.

La mijlocul anului ce se încheie, am dat cetitorilor nostri seninul tablou al tuturor iubitelui erou Iancu.

Acum de încheiere a anului, dăm al doilea premiu celor ce ni-au dat sprințul lor: *La numărul viitor (de Crăciun) alăturăm, în aceeași mărime și formă, chipul unui alt legendar erou național român: Horia*, țaranul viteaz ce în vremuri negre, când oameni cu mult mai luminați ca dânsul, abia îndrăsniau să gândi și a rosti dulcele

cuvânt „libertate“, el a luat lancea în mâna și a dat pîrjol văilor și colinelor din Ardeal, unde tirania, mai crunt chiar ca în alte părți, stătea adăpostită, su-grumând libertatea! Si pentru dorul sfânt de libertate, suferit-a martiriu, tras fiind în roată cu alți soți ai sei, dar' a suferit-o senin și neinduplecă, căci pentru bine obștesc și pentru neamul seu iubit știa că o sufere! Vrednic e să avem în casele noastre chipul lui! Si abonații „Revistei Orăștei“ îl vor avea! Cu numărul de Crăciun îl trimitem tuturor.

(Celor ce n'au avut încă foia noastră dar' o abonează pe anul viitor, și ne arată dorința de-a avea și ei chipul lui **Horia**, le trimitem și lor acest chip, care e, ca și al lui Iancu, tipărit pe hârtie fină, și potrivit de pus în ramă).

Si vom urma cu premiile, cari de cari mai originale, nedate de alții, și în anul viitor, după-cum ne vor ierta puterile și după-cum vom fi spriginiți de iubilul nostru popor.

Rugăm drept aceea pe toți binevoitori și foii noastre, să ne dea sprigini și în anul pe pragul căruia ne aflăm, și să cerce a ne spori abonanții, ca cu atât mai ușor să putem face lucruri tot mai frumoase și tot mai bune!

Prețul de abonament la „Revista Orăștei“ rămâne tot cel din anul acesta:

Pe patru luni... 1 fl. — cr.
Pe jumătate de an 1 „ 50 „
Pe un an întreg 3 „ — „

La numărul de față alăturăm și mandate postale pentru mai usoara trimitere a prețului de abonament.

Domnii abonații vechi sunt rugați a însemna pe cupon (locul pentru scris), numărul de pe fașa sub care primesc foia, ear' abonații noi, a ne scrie că să poate de curat numele lor și locuința.

Administrația
„Revistei Orăștei“.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutul tipografic „Minerva“ în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară 4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbr de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt să se trimită la adresa: „Minerva“ institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

Poporul nedreptățit.

Deși cam târziu, am ajuns ear' la cunoștința unei fapte împlinite, pe care noi o socotim o mare nedreptate pentru poporul nostru.

Eată de ce e vorba:

Solgăbirul *Geoagiu* a eșit, mai în vară, în comuna *Voaia*, (notariatul *Poiana*), și a pedepsit acolo pe nu mai puțini ca 30 de oameni, cari de 2 ani încocace și-au zidit ori case ori șuri ori alte edificii economice nove, sau au reparat temeinic pe cele vechi, dar' despre această zidire ori reparare, ei n'au înștiințat pe mai mari (autoritățile) și nu le-au cerut slobozenie spre aceasta. Si a pedepsit pe fiecare de astă-dată cu câte 5 fl., de tot cu peste 150 fl.! Asemenea pe mulți oameni din alte comune, precum din *Almașul-de-mijloc*, din *Porcurea* etc.

Ce au păcătuit bieții oamenii acestia? Fost-au ei *vinovați* ca să vrednească și pedepsiți?

Noi răspundem hotărît că *n'au fost!* Ei au căzut numai jertfe chipului blăstătem după care se urmează în această țeară cârmuirea popoarelor! Eată de ce:

In adunarea dela 15 Dec. 1892, a congregației comitatului nostru, s'a votat un *Regulament de zidire* pentru comunele mari și mici. In Octombrie 1893 acel regulament a fost întărit de ministrul de interne.

Acest regulament, obligător pentru toți locuitorii comitatului, prescrie întrădevăr că ori-ce zidire nouă și ori-ce reparare mai temeinică a zidirilor vechi, are să fie înștiințată autorităților, cu planul după care să se zidi, și numai după primirea îngăduinței e a se purcede la edificare. Cei ce nu vor ținea seamă de asta vor fi pedepsiți.

Acest regulament s'a tipărit ungurește, s'a tipărit și în foile ungurești din

comitat, cetite cel mult de notari, (adecă abonate), că de cetit nici notarii nu le cetesc), și a fost apoi socotit ca obligător, intrat în viață: cel ce să va lovi de prescrisele lui, să vadă ce-a pată!

Urmarea e, că eată, după doi ani, ese solgăbirul într'un sat, și într'un singur sat, el afă 30 de „vinovați“, și-i pedepsesc (măsurând cu cea mai mică măsură), cu 150 fl.! Dacă toți solgăbirii vor fi așa „zelosi“ ca cel dela Geoagiu, noi am pune rămas, că vor afă în comitat încă 200 de comune, cel puțin, ce pot fi pedepsite tot precum neno-rociții din *Voaia* au fost pedepsiți de sprintenul Beke!

Dar' e cu dreptate o astfel de pedepsire? ori este iertată macar să se facă?

De dreptate să nu mai vorbim, aceasta e o poamă necunoscută în țară la noi, dar' nici iertată nu poate fi o astfel de pedepsire!

Lucru hotărît că în comuna aceea, ca și în multe altele, nici un om n'a avut cunoștință despre noul regulament, nici doar' primarul, (preot nu au). O cercetare aspră ar scoate-o asta negreșit la iveală, și oamenii ar trebui iertăți toți!

Căci vorba că „necunoașterea legii nu să primește ca apărare“, aici nu are loc! Stăm în față cu un regulament nou, publicat numai ungurește în acest mare comitat românesc, dar' nici macar ungurește publicat în fiecare comună, după ce privește pe fiecare locuitor, ci depus numai iacăsa căte un exemplar din el pe la cancelariile notariale! Si apoi pe temeiul lui, haid', după ani de zile, cu pedepsesc! E mai presus de îndoială origării minții neorbite de patimă, că aceasta e o nedreptate că să poate de urită!

Dar' să zicem că necunoașterea legii, nu se poate dărălu ca cuvânt de iertare! Si atunci întrebăm: se poate o pedeapsă ca cea dela *Voaia*? Primăria trebuie să fie paznică legii în comună. Dacă primarul a văzut pe cel dintâi

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTEI“

Flori uscate.

Căji ochi frumoși și visători, poete, N'or fi plângend pe gândurile tale! A, de-a putea să le nsoțești în cale, Te-ai consola văzând cu câtă sete

Le sorb fecioarele sentimentale, Cum te 'ndrăgesc — zeu patid cu lungi plete, Si-și torc ilusii, și dorință secrete, Si basme dulci, din cântecu-ți de jale...

Pe versul tău se nvață să suspine Atâțea inimi gingeșe, curate... Tu nici le știi. Înstrăinat de tine,

De dor te mistui în singurătate; Doar' filele, de sufletul tău pline, Strîng amintiri duioase — flori uscate.

Iubitul meu.

Închis, de-o fire-așa sgârcită, O vorbă nu voește-a-mi spune, Un semn să-mi dea, că 'i-aș fi dragă, Si io-l iubesc, ca pe-o minune.

Si nice vrea macar să știe De înima mea sbuciumată, 'Mi-e teamă c'o să mor, iubite, Si n'o să te sărut odată...

Elena din Ardeal.

La marginea pădurii...

Era o dimineață limpede și liniștită de primăvară. Florile tinere răspândau un miros plăcut și dulce; ca globurile de diamant lucia rouă pe firele de iarbă! O tăcere plăcută stăpânia pădurea întreagă, și numai din când în când s'auzia din depărtare, ca prin vis, sunetul unui clopoțel de oaie, a unui fluer de pastor, cântul unei paseri.

Ce frumoasă e natura într'o dimineață de primăvară!

Sădteam în iarbă răcoroasă sub un arbor la marginea pădurii. Ici-coleau trecea câte un nor abură, transparent, argintat, ca un vis de copil nevinovat, peste cerul profund, al-

bastru. Privind cutundat în visuri și în gânduri dulci, în văsduhul tainic, îmi părea că am murit demult, și dimpreună cu nourii îmi pluia sufletul sburând alătura cu ei, prin spații eterne...

In șoptitul dulce al frunzelor, par că au zis un cânt dulce din copilaria trecută. Fluturii sburau fericiti, prin aerul parfumat, sărutând florile. Stoluri de gânduri îmi treceau priu creer; mândru și trandafirul îmi părea că stă un nou viitor înainte, ca o față îngerească, surizătoare...

Un sgomot ușor mă făcă să mă ridic.

Era sărătulat ferbinte al unei părechi tinere, care tăru să mă vadă, trecea braț la braț pe lângă mine, spre a se perde în întunecul recoros al tufișelor. In ochii lor se oglinda toată bucuria și fericirea naturei. Numai din când în când se despărțiau spre un culege căte o floare, pe care le cădea privirea. Cât noroc nu cuprind sufletele acestea două, gândiam eu în mine, privind în urma lor...

Eu care-am alergat lumea întreagă spre a-mi căuta întrupare dorințelor, deodată m'am întors acasă numai mai sărac, mai bogat în dureri și lacrimi.

Inima începă să-mi bată mai tare, la gândul că tot ce-am perdit în sbuciumatul greu,

în luptă îndelungată din viața mea întunecosă, aş fi putut să ajung aici, în pacea astă sfântă, pe câmpia astă tăcută, lângă un suflet bun și credincios!

Cu astfel de gânduri triste, care deșteptă în pieptul meu cele mai îndepărtațe aducre aminte, petrecu părechia fericită, până o perdi din vedere. Mă lăsai earăși pe patul viu de iarbă moale, dar' peste tot ce găndeam acuma, par că se întindea un vîl ușor de doliu. Visurile mele dulci și îngerești, se făcură chipuri întunecoase ale trecutului meu, care atâțea frumoase așteptări mi-a îngropat...

Voiu să mă ridic; dar' eată apare, ca răsărit din pămînt, un moșneag gârbov, răzimat de un toiac gros, cu o barbă albă, înflorătoare oarecum, ce-i coperea aproape întreagă față. El privia țintă în urma tinerei părechi ce se perdea fericită printre arbori, și un zimbet silnit se ivă pe față lui; era însă și în zimbetul și în privirea bătrânlui, o vîdită durere neputincioasă amestecată cu răutate: pizma omului ce-și simte nepuțința față de acela pe care îl pismuește, ca și-care nu mai poate fi...

Bătrânlul văzu pe o tufă doi trandafiri sălbateci, tineri și frumoși, abia de curând desveliți, și eu rămâseui uitit când văzui cum cu

om zidind fără înștiințare, de ce nu a făcut deloc arătare contra lui, pedepsindu-l drept pildă pentru cei următori? Atunci, suntem siguri, al doilea nu se mai lovia de regulament! De ce au fost lăsați 30 de însi să zidească și apoi toți cu grămadă pedepsiți? Eată pentru-ce noi susținem hotărît că pedepsile de care vorbim sunt nu numai nedrepte, dar' nici iertate n'ar putea fi într'o țeară unde cătuși de puțin simț de dreptate ar avea în sufletul lor slujbașii poporului!

In acest chip pot fi răpite zeci de mii de floreni din punga poporului: faci regulamente, croești pedepsile grele, nu le publici deloc ori mai de loc, și apoi te iezi prin comitat la pedepsit! Dar' asta nu e pedeapsă, e jaf!

Suntem în ajunul congregației comitatului. Ne-am bucura dacă domnii membri români ar face o interpellare și ar cere o cercetare în această cauză! — pretinzând totodată tipărirea și în limba română a tuturor regulamentelor comitatense, ca poporul nostru să le poată ceta și înveța, prin ce ar fi ferit de ne-norociri fără D-zeu, ca cea dela Voia și de pe aiurea!

De departe!

Se știe că sătui de fericirea ce o gustă în această țeară, mai ales Slovaci și Ruteni mulți, cu miile, părăsesc țeară și se duc de se așeză în America. Sună acolo sate întregi locuite de Slovaci și Ruteni fugiti din Ungaria. În imile lor însă, durerea față de aceiai cari i-au silat prin multele mișelii și stoarceri, să-și lase vatra pe care s'au născut și pămîntul în care își au îngropăți părinții și rudele, — nu s'a stins și nu înceata!

Când Țarul Rusiei se află, mai în vară, la Paris, comitetul politic al Slovacilor din America, a trimis președintelui republicei franceze la Paris următoarea telegramă:

„Spune, dle president, frateleui nostru, Țarului Rusiei, că Slovacii americanii în număr de ½ milion, îl salută, și-l roagă ca să elibereze pe Slovaci de sub Tatra, și să umilească pe Maghiarii tirani!”

„Budapesti Hirlap“ care publică știrea, o însoțește de următoarea notiță:

„Plini de îngrijire ne gândim, că ce se va întâmpla acasă, dacă Slovaci și Rutenii îmbogățează în America și deveniți ortodocși și panslavi, se vor reîntoarce în număr mai mare în Ungaria?“

același zimbet de ură, și rupse, parcă i-ar fi fost necaz că s'au ivit așa frumoșii încale-i și luă și-i miroși nervos, ca și cum ar voi să le soarbă parfumul tot și cu neîndurare, porni apoi cu pași slabii, nesiguri, ajutându-se cu cărja-i groasă, printre arborii pădurei întotdeauna să perduse și părechea de tineri.

Rămânește foarte neplăcut atins de vederea acestui om, ce mi-se părău așa de rău.

Mă ridicai și plecai spre casă. Paserile ciripeau cânturile lor de veselie; câmpul era ca un covor pe suprafața căruia să amestecă cele mai felurite culori și grupări de culori, totul avea o însăși prietenească, înălțătoare recreatoare, — în capul meu însă era luptă obositore între felurile de gânduri deosebite ce să alungă în urma celor văzute.

(Batiz, 1896).

Traian.

In odaea de aşteptare a medicului.

Un domn cătră servitor: Spune-mi numai, prieteine, doare rău când îți trage măsaua?

Servitorul: O, nu doare de fel, numai să nu te temi!..

Domnul: Dar' uite domnul ăsta care a intrat înainte de mine, încă și acum tot sbiară...

Servitorul, iște: O, de asta nu te doară capul! Domnul acela sbiară, pentru că domn doctor, până să-i tragă măsaua, a tot făcut la glume rele cu el...

O întrebare neplăcută.

Nu se cere publicarea următoarei întrebări, pe care noi nu avem nici dreptul nici putința de a o împedeca să apară. Eată-o:

Băile, Dec. 1896.

Dle Redactor,

Articolul D-Voastre din fruntea numărului trecut, despre cele două stări surori: „Séracia și maghiarisarea“, a întimpinat, Vă încredințez, răsunet în multe inimi românești, și-a străbătut în ele, născând scârbă și dușa față de șovinismul celor ce conduc banca de care era vorba. Bine ar fi dacă ar naște și hotărîrea de a urma sfaturilor ce D-Voastă le dați ca o urmare a celor descrise.

Un lucru însă nu l-a știut autorul articoului »Séracia și maghiarisarea«, căci de-l știa poate nu-l trecea cu vederea, și anume faptul că în direcția băncii „Délval elölvezési szövetkezet“ sed și doi domni Români!

Cătră acestia rog eu onorata redacție să îndrepteze întrebarea:

Ce zic acești doi domni Români la faptele că direcția din care și dumnelelor fac parte, cere ca rugările după împrumut să fie numai ungurești, și că altfel de rugări acum nu mai pertracțează?!

Un abonent.

*
Cu o cale despuție banca numită fiind vorba, îndreptăm și eroarea de tipar ce s'a strecurat în articolul nostru din numărul trecut, că acea bancă ar fi de 10 ani: ca este întemeiată de 18 ani!

Se 'ntoarce roata!..

In lucrarea lor de zdrobire a neamurilor nemaghiare din țeară, asupratorii nostri mai mult erau încurajați prin înținta ce Germanii din Germania o arătau față de dinși, iertându-li-le toate, ori dându-le chiar drept să purceadă precum purced. Aceasta pentru că Germania socotea a avea în Unguri un puternic stâlp pentru Austro-Ungaria, și prin aceasta pentru tripla-alianță, în fruntea căreia stă ea, Germania. Ear credința asta a fost stîrnită în chip măestrat prin multele foi jidovești și jidovite, plătite scump de guvernul unguresc, ca să scrie să cum lui îi vine la socoteală. Și treburile mergeau pe sprînceană, și în gămăfății au început, la adăpostul bunului nume ce-și făuriseră, să ne gătue rău pe noi nemaghiarii. Mișcările anilor din urmă însă, care ne-au dus vestea până departe, peste toată Europa, au început a deschide pe început ochii lumii asupra celor ce aici să petrec de fapt, și a scărița pe începutul însăși maghiarismului. Azi o voce, mână alta, dincolo mai multe și tot mai multe, se ridică în contra în-gămăfății Maghiarilor și a purtării lor față de popoarele din țeară și față de lumea mare politică, asupra căreia Unguria ar voi să ajungă să aibă înfrângere hotărîtoare. Dar' nu mai merge. Imbulzala lor jidovească începe să supere pe toți oamenii de bun simț, cari apoi să ridică contra prea îndrăneștilor. Și roata să întoarce mereu într'această parte.

Cea mai nouă voce, ce le dă un bun bobârcac, este a unei foi din Berlin, «Deutsche Tageszeitung», care într'unul din numerii sei mai proaspăti, vorbind de stările din Ungaria, scrie între altele:

«Aproape toate naționalitățile din Ungaria sunt antisemite și nu vreau să se maghiariseze. De aceea, Maghiarii și Ovreii au scorbit svoln, că aceste popoare ar urmări scopuri de desfacere, că ar săpa la temelia statului ungar și că astfel ar fi vrășmași ai monarhiei întregi. Cu chipul acesta să ațină în Germania impresia că ar fi folosul triplei alianță, ca Maghiarii să se înmulțească în paguba naționalităților».

Să arată apoi că de primejdiașă e pentru tripla alianță înținuta Maghiarilor față de naționalități, și spune, că Ungaria nu poate

înfrunta viitorul, decât numai dacă va face deplină dreptate popoarelor sale.

„De sigur Maghiarii singuri, ear' nu naționalitățile, fac ca valoarea Austro-Ungariei în tripla alianță să scadă! Când aceste naționalități își vor fi cucerit drepturile, ele vor deveni temelia puternică a imperiului habsburgic».

Vorbind despre legăturile împărăției noastre cu țările din Răsărit, zice: »Cum să aibă România, Sârbia și Bulgaria încredere într'un stat, în a căruia jumătate ungurească Românilor și Slavilor sunt ținuți în sclavie politică?

»Prin urmare, dacă înrăurințele rusești câștigă mereu teren în Balcani (ceea-ce e în paguba împărăției noastre), vina o poartă Maghiarii!

»Este deci cu desevirire greșit a socotit pe Maghiari ca pe stilii de căpetenie ai monarhiei habsburgice, și astfel ai triplei alianțe. In folosul unei schimbări a acestor stări, opinia publică germană ar trebui să se ridice cu toată tăria împotriva politicei maghiare, pentru că aceasta devine primejdiașă și pentru tripla alianță!«

CORESPONDENȚĂ*

Dobra, 6 Decembrie 1896.

Domnule Redactor,

După vestile neplăcute duse în lume despre noi Dobrenii în urma celor sevirsile de dl administrator protopopesc Păcurariu cu alegerile de deputați, și după «răspunsul» seu publicat de imparțiala „Revistă“ cu nimerite observări, dați-mi voie, să vă împărtășesc acum și ceea cea imbecilă și de interes obștesc din opidul nostru Dobra.

Se simță de mult lipsa ca turnul bisericii noastre să se repareze. Intrunindu-se comitetul parochial spre a hotărî asupra lucrului și a afla mijloacele pentru acoperirea cheltuielilor ce va trage după sine repararea, s'a hotărît primirea unui plan de reparare, care costă 1700 fl. v. a.

Dar' după această hotărîre, a pășit la mijloc dl notar Iosif Criste, și a zis că, de vreme ce planul pentru repararea turnului nu respunde dorinței noastre a tuturor, apoi că atât fruntași cât și poporul ar dori repararea întregei biserici; în sfîrșit având în vedere că prin repararea și a bisericii cu turnul, am face un lucru și mai vrednic de noi, și mai placut, ba totodată și mai impunător: roagă comitetul să părăsească hotărîrea sa și să aducă altă de cuprinsul, ca încă în vara anului de față (1896) să se repareze și biserica și turnul.

Comitetul parochial cumpărind părerea dului notar, a hotărît intocmai, votând pentru repararea bisericii și a turnului 2700 fl. și mai târziu alte 300 fl. — în total 3000 fl.

In legătură cu acestea, tot la stăruința dului notar, sprinținit de valoroșii membri ai primăriei opidane, în frunte cu primarul G. Herbei și cassarul Nicolae Herbei, s'a hotărît și zidirea unui nou edificiu școlar.

Ea' ca aceste hotărîri să se poată duce în îndeplinire, corporaționea grănicerilor dela noi a luat asupra-și sarcina, a procura toate mijloacele bănești.

Zis și făcut.

Având acum toate, cu ajutorul Domnului și cu voință de fer, ne-am apucat de lucru și ... eată aici biserica cu turnul frumos reparată, ear' edificiul școalei pe deplin terminat.

Cheltuielile laolaltă să urcă peste 5000 fl.

Imi tin însă de datorință ca și pe această cale să aduc tributul nostru de recunoștință și mulțumire dului notar Iosif Criste precum și tuturor acelor bravi membri ai primăriei, cari «cu vrednicie au umblat, întru chemarea la care au fost chemați», precum și prea bu-nului popor credincios, care a pus umărul la greul sarcinilor și le-a purtat pe toate! La 17 Decembrie, în urmă, aceste sfinte locașuri s'au sfîrșit prin dl administrator protopopesc, având ca adlatus pe consilierul seu intim, părintele Ludovic Lăslău. Nu i-ar fi sezut rău să aibă nițel mai mulți și mai fruntași preoți din tract la sevirsirea unui act așa sărătoresc în reședința tractuală. Dar' în urmă treacă ducă-se. Noi Dobrenii suntem veseli văzând frumos reparata biserică, și școala potrivită, căci acestea sunt dovezi vii de bunătatea poporului nostru credincios, dela care și așteptăm și pe viitor numai lucruri bune și frumoase.

Dobrenul.

Cronică... admirabilă!

La fostul Institut Tipografic din Sibiu, nou botezat »Tipografia«, (ce cuminti conducețorii ei: i-au schimbat numele; și gena vezii, pe ei însi și stee în fruntea »Institutului Tipografic«, ear' prin schimbarea numelui li-se părea că tot nu se simt așa persecuții de glasul conștiinței), — merg lucrurile tare... cum se-i zicem... fain!

La 15 Dec. la poliția din Sibiu stăteau față 'n față V. Dressnandt, »proprietarul« folilor și I. Costin, redactorul »Economului«. Ce era pricina? Eată ce: Noua stăpânire (adecă cam veche, că-i de un an) a institutului, a hotărît prin Septembrie, ca redactorului »Economului« să-i scadă plata dela 800 la 300 fl., ear' mai apoi i-au chiar »abzis« prin »Direc-

torul», »șeful foilor«, prin Dr. Daian Omul însă fusese angajat cu contract, ce nu se putea desface decât prin învoire din amândouă părțile. Ei nu i-au mai dat plată de 2 luni. Cu contractul în mână preotul Costin a părăsit pe stăpânii institutului. Advocatul Dr. Harșan a luat apărarea improcesașilor, și la per tractare l-a forfecat pe părăitor, cu »argumente«, precum că dînsul doar nu-i »redactor«, ci redactor e I. Morariu cel scris pe foaie, el e numai ceva ajutor prin redacție și ca atare are să se ducă după o abzicere de 6 săptămâni; nu-i drept că dînsul ar mai fi lucrând în redacție, (dl Costin lucrează adecă partea sa mai mult acasă), dar' chiar de ar lucra, nu's datorii să-i dea plată, că nu'l roagă nimenea să lucreze! Si altele de felul acesta...

Și uitați-vă bine, mă rog, că »Foaia Poporului« apare cu adausul economic obișnuit, în frunte cu subscríerea redactorului seu, și — totuși nu-i dator nime să-i dea plată, destul că dă el de lucru tipografie!...

Nu-i aşa că tare-i minunat!?

*

Fără noroc. »Tribuna« avuse stire deja la începutul săptămânii trecute că va apărea noua foaie la Arad, dar' toată săptămâna a tăcut chitic despre aceasta, pentru că... vremea abonamentelor, și nu e bine să fi sincer să spui cetitorilor că unde ar mai putea afă de cetit, și încă doar lucruri mai bune ca la tine... După-ce însă noi am spus cetitorilor nostri despre noua foaie, a luat și »Tribuna« notișă despre ea, dar', firește, bat-jocurindu-o cu pe toți cei-ce vor fi grupați în jurul ei. Intre altele spune că vesteaza apariția nouei foi nu e primită cu însuflețire, că afară de »Revistă« numai »Unirea« din Blaj i-a făcut o primire mai bună! Dar' n'a avut noroc »Tribuna« cu vorba ei. »Dreptatea« din Timișoara chiar în acea zi a desmîntit-o scriind:

— »Din parte-ne dorim succes bun întreprinderii, și în speranță că »Tribuna Poporului« va sporă cu unul numărul sincerilor apărători ai programului nostru național și ai politicei naționale, — o vom întimpina cu dragoste!«

Ne mirăm că până azi »Tribuna« nu i-a dat încă în cap »Dreptatea« pentru o aşa vorbă »nepotrivită«...

*

Cum să-i zicem? Vorbind despre apariția foii celei nouă la Arad, »Tribuna«, tot Marți, scrie într-altele:

— »Noi constatăm că aceiași luptători și numele foii și-lau împrumutat dela noi: dela »Tribuna« și Foaia »Poporului«...«

Bravo redactori spirituali! Mult presupuși despre inteligența cetitorilor d-voastrel!

Dăian era încă băiat de școală pe când întemeitorii foii dela Arad au întemeiat »Tribuna« și mai târziu »Foaia Poporului«. Când băiatul a ajuns fiori voinic, a pus mâna pe bătă și cu alți soți viteji a dat năvală în redacția numitelor foi, făcându-se »stăpân« pe ele și alungând pe întemeitori. Acum când aceia, întemeiază în alt loc foaia, și combină numele lor iubite, usurpate de vitejii de acum dela »Tribuna«, — Dăian și soții strigă: iacă-i pe séraci, că nici nume nu-și știu da foilor ci împrumută dela noi!...

Cum să-i zicem la astfel de purtare? Hai să-i zicem... spiritual!

*

In brașa lor. Atragem și noi toată lăurea aminte a cetitorilor nostri asupra articolilor ce »Tribuna« îi publică acum zilnic: »Tribuna« pentru »Foaia Poporului«, în care spune că celor-ce vor aduna mulți abonați noi la »Foaia Poporului« le vor da de cinstire »Tribuna« pe cătăvă vreme! Sunt articoli tipăriți mai altfel ca alții din foaie, prin care redactorii »Tribunei« arată că au găsit în sfîrșit calea pe care au talent să meargă: neguțătoria! Intregi articoli sunt o reclamă ne-guțătoarească în care redactorii »Tribunei« arată um talent pe care încă nu l'am putut aflat în nici o altă chestie ce au »îmbrățișat«. Sunt în brașa lor, acasă. Parcă-i vezi în ușa prăvăliei strigând voinește: hai la mine!

Numai de năr avea norocul pe care l-au avut cu articoli cei tipăriți cu litere și mai mari, nainte vreme, despre cum vor publica logodnele și casurile de moarte!

N. Dubles (Romosenii sunt îmbrăcați odată); la Romosel dl P. Truca, la Vaidei dl Szász Pál.

*

Adunare comitatensă. Pe ziua de 4 Ianuarie n. 1897 este conchecată de dl viceșpan al comitatului, adunarea congregației comitatense. Se vor supune desbaterei peste 50 de obiecte, între care multe treburi însemnante comunale, despre care vom da samă la timpul seu.

Ne-am bucurat dacă duii membri români ar veni în această Congregație cu o interpelare în privința pedepselor despre care vorbim în articolul din fruntea numărului nostru de azi, și ar face și vreo propunere, în urma căreia să fie poporul scutit pe viitor de astfel de nedreptăți!

*

Intregirea protopopiatelor. Consistorul gr.-or. român din Sibiu a hotărât întregirea căt mai în grabă a protopopiatelor vacante din Archidiocesă. În săptămâna trecută s'a început, ear' în cea de față s'a urmat publicarea de concursuri. Dintre cele vacante în comitatul nostru, s'a publicat concurs pentru tracătul Deva, Dobrogea și Orăștiei, apoi pentru cel al Sebeșului, Cetatea-de-peatră și Abrud.

*

Logodnă. Dl Dr. Romulus Nestor, profesor de teologie la Arad, ales preot în Cianad, și-a încredințat de fiuioare soție pe d-șoara Victoria Crișan, fiica notarului N. Crișan din Seleuș. Felicitările noastre.

*

Prea curând. O scenă, care a înveselit mult pe cei de față, s'a petrecut Duminecă, la palatul regal din București, cu prilegiorul așezării în scaun a nouului Metropolit primat.

Pe când M. S. Regele Carol intră în sala tronului, micul principe Carol, (nepot al M. S. Regelui) aflându-se cu M. S. Regina într'o loje din fața tronului, s'a scoborât de sus și a venit să se așeze pe tron, lângă Regele. M. S. Regele, mărgăindu-l, i-a zis:

— He! He!... Te prea grăbești și la loc pe tron!.

Întrebăt în urmă de dl general Manu, că unde a fost, micul principe a răspuns cu un accent curat românesc:

— Pe scaun!

*

Lumină electrică în Sibiu. Duminecă trecută au avut loc în Sibiu frumoase sărbări, ca sărbătoarea a faptului ca dela această dată, orașul nu va mai fi luminat cu petroleu, ci cu lumină electrică, mult mai albă, mai puternică. E un nou pas de înaintare făcut de vechea catate, spre a deveni oraș tot mai modern.

*

De nou amînată. Pe 24 Dec. n. se puse la ordinea zilei în reprezentanța orașului nostru desbaterea asupra urcării salarizilor funcționarilor orașenesci, dar' de vreme ce la propunerea veche s'a mai făcut un adaus, care ear' trebuie studiat întâi în comisie, desbaterea a fost de nou amînată, acum pentru a 12-a oară!

*

La Hunedoara, după-cum ni-se scrie, ziua de Sfânt Nicolau a fost sărbărată de inteligența română prin o mică convenire socială, la care au luat parte vre-o 40 persoane, petrecând seara cu multă veselie. Stimabilele d-șoare ce au luat parte au desfășurat pe cei întrunii cu plăcute cântări ca »Știi tu«, »Doi ochi«, »Mugurel« etc. S'au rostit și toasturi și s'a făcut totul ca convenirea să fie cât mai plăcută tuturor.

*

Proces de presă. »Vulturul« din Oradea a avut la 21 Dec. proces de presă. Advocatul Păcurariu din Sibiu i-a făcut, pentru că Vulturul făcuse niscai glume pe conta d-sale, glume în care d-sa aflase »vătămare de onoare«. Redactorul Iustin Ardelean a primit răspundere și juriul și tribunalul l-au declarat nevinovat.

*

Cercetări literare istorice. Sub titlu acesta a apărut de curând în București (la institutul de arte grafice C. Góbl) o broșură de 30 pagini, cuprinzând două studii: unul asupra »Psaltirii Diaconului Coresi«, tipărită la 1570 în Brașov, al doilea asupra »Rulului diaclilor din Moldova« în cultura Românilor din Transilvania în secolul 17. de V. Mangra. Studiile acestei au fost publicate unul în »Tribuna« din 1890 altul în »Familia« din 1892, ear' acum, revizuite și completate, au fost scoase în broșură. Sunt studii prețioase asupra celor două cestii.

*

«Bel-Ami» e cel mai nou roman apărut în »Biblioteca romanelor Celebre« ce o edă institutul R. și Ig. Samitca din Craiova. E un roman social scris de puternicul scriitor Guy de Maupassant, tradus de C. Vraja. Il recomandăm iubitorilor de romane.

Multumită publică.

Cu ocazia concertului dat de corul bisericii rom. gr.-or. din Deva, la 22 Nov. n. au binevoit a contribui cu suprasolviri următorii domni: Dr. Silviu Moldovan 1 fl.; I. Moțiu, judecător 4 fl.; Loghin și Dionisiu Ardelean 40 cr.; August Nicoară 1 fl.; Ioan Simionăș 1 fl.; Alexandru Schuster 20 cr.; George Ciat, judecător 1 fl.; Ioan Serban 3 fl. 40 cr.; Nicolae Socander 60 cr.; Fekete Sándor 40 cr.; Eiben Karol 80 cr.; Ioan Filimon 40 cr.; Nagy Károly 40 cr.; Goldstein Lazar 1 fl. 20 cr.; Ioan Lazarici 1 fl.; Dimitrie Datca 40 cr.; Alexandru Moldovan 2 fl.; George Nicoară 2 fl.; Alexiu Pascu 1 fl.; Iulian Deriberi 40 cr.

Venitul brut a fost 115 fl., tragând toate spesele, a rămas un venit curat de 66 fl. 64 cr. Venitul curat s'a împărțit în două părți, jumătate fondului Reuniunii invățătorilor, adică 33 fl. 32 cr., iar ceea ceală jumătate la fondul corului.

Primească stimații suprasolvitorii precum și toți cei-ce au contribuit prin participarea lor la buna reușită a aceluia concert, călduroasă multumită.

Deva, la 3/15 Decembrie 1896.

Cu stimă

G. Nicoară,
paroch, casar.

FEL DE FEL

Nevesta unui funcționar, are »nenorocirea« de-a rămâne foarte de timpuriu »văduvă«. Toată lumea stă că își iubea foarte mult bărbatul, voinic și frumos. Si de aceea lumii i-a părut numai prea firească vorba ce tinera văduvă a scris-o cu litere mari și negre pe crucea răposatului:

,PERDEREA TA MĚ DOARE ATÂT DE MULT, CĂ NU MAI POT TRĂI!“

Peste un an însă, îndurerata văduvă, se întâmplă că se mărtărește. Ah, dar' vorba de pe cruce? Cum rămâne cu vorba aceea? Ca să nu se poată spune că e o minciună, și, vezi, minciuna nu șede bine nici chiar pe buzele unei văduve tinere și frumoase, nainte de cununie cu o zi, ea, pentru-ca tot adevăr să rămâne cele scrise pe cruce, a lăsat de au mai adaus la urmă, cu litere tot așa de mari și frumoase, cuvântul... **SINGURĂ!**... Si mâne, în ziua cununiei ei, crucea spunea ceteritorului, tot adevărul —

POSTA REDACTIEI.

Dlui I. V. J. în P. În cel viitor se va putea, Dlui V. T. în S. Cum să nu, Poftește numai și trimite. Ne-ai îndatora chiar. Cu M. isprăvuri bune.

Ei... Că ești „interesant“ au constatat-o mai mulți; că ești seducătoare, o constat eu, și ti-o spun pe acelașă cale, fără să șe ghișezi cine sunt — G....

Dlui V. D. în M. m. Altceva nu-ți putem spune, decât doar să mai scrii odată șefului gărei din A. J.

Dlui Al. VI. în B. Mare multumită. Il vom folosi după cea mai bună a noastră pricepere. Vor ești niște spicuri interesante. Le începem în No. 1. din anul viitor.

D-Sale D. S. Dădărlat în R. d. V. (România). Despre primirea banilor Ti-am răspuns la posta în numărul 49. Scrisoarea de care întrebă, nu n-a sosit.

Pentru redacție responsabil: Ioan M. Corvin.

Nr. 310—1896

157 (552) 3-3

Publicare de licitații.

Duminecă în 10 Ianuarie 1897 la 10 ore a. m. se va ține în cancelaria subsecrului comitet (strada Ureuzului nr. 6) licitații minuendă pentru repararea, în vară viitoare, a școalei din Vețel (comitatul Hunedoarei, în apropiere de Deva).

Aceasta se aduce la cunoștință publică cu adausul, că fiecare licitanță obligată a depune un vadiu de 5% în bani gata sau în hârtii garantate de stat, dela suma de excludere de 981 fl. v. a.

Oferte în scris provăzute cu vadiu se primesc până la începerea licitației.

Planul, preliminarul și condițiile de clădire se pot vedea în amintita cancelarie în orele oficioase.

In fine se observă, că dacă între licitanții sărăf și de aceia, cari nu sunt arhitecti de profesiune, atunci ei, cu ocazia licitației sunt sănătoși și datori a documenta cu atestate oficioase aptitudinea acelaia, pe care-l va încredința cu conducerea reparaturilor.

Sibiu, în 4 Decembrie 1896.

Comitetul administrativ de fondul școlar al foștilor grădiniști din reg. român I.

LOTERIE.

Tragerea din 16 Decembrie st. n.	Brünn	73	21	36	41	56
Tragerea din 19 Decembrie st. n.						
Budapest: 72	13	66	53	46		
Tragerea din 23 Decembrie st. n.	Sibiu:	41	62	61	11	86

CALINDARUL SĂPTĂMÂNEI

Zilele	Călindarul vechiu	Călindarul nou
Dum.	a 29-a d. Ros., gl. 4, sft. 7.	
Dum.	15 Muc. Elefterie	27 Ioan Evan.
Luni	16 Pror. Ageu	28 Pruncii nv.
Marți	17 Pror. Daniil	29 Toma Ep.
Merc.	18 Muc. Sebastian	30 David
Joi	19 Muc. Bonifacie	31 Silvester
Vineri	20 Muc. Ignatie	1 Ian. 1897
Sâmbă-	21 S. Mucenita Iuliana	2 Macariu

De vînzare!

In Strada Bisericii-Vechi (aproape de biserica gr.-or. română) în Orăștie se vinde din mâna liberă

o casă cu sură și magazin
precum și un loc deosebit potrivit pentru edificări nove!

Pe Drumul Terii, tot în apropiere de biserică, se pun în vînzare mai multe

locuri de edificat

fie toate laolaltă, fie și singuratrice.

Pentru deslușiri mai deaproape, a se adresa la
161 (533) 1— **Avram Pleter**
în Orăștie (Drumul Terii).

„MINERVA“

INSTITUT TIPOGRAFIC SOCIETATE PE ACTII ÎN ORĂȘTIE.

Cea mai ieftină tipografie!

Tipografia „Minerva“ din **ORĂȘTIE**, strada Berăriei Nr. 10, mărindu-și asortimentul, își oferă on. public serviciile sale pentru **ori-ce fel de tipărire**.

Fiind pusă în plăcuta poziție de a dispune de 6 mașini, și anume: 2 prese accelerate, mari, 2 prese de mâna, mici, și 2 mașini: una de perforat și una de tăiat, precum și de 112 scouri de litere de cele mai moderne, cu mai bine de 200 clișeuri, și felurite alte obiecte tehnice, — garantează pentru efectuire promptă, corectă și frumoasă, cu **prețuri foarte ieftine!**

Tipărește 100 Cărți de vizită	pentru fl. —.25 er.
" Capuri de couverte	" .30 "
" Bilete de logodnă	" .50 "
" Bilete de Cununie	" .80 "
" Programe de dans	" .40 "
" Invitații	" .70 "
" Provocări	" .50 "
" Capuri de epistole	" .50 "
" Plăcate	" 1.20 "
" Anunțuri funebre	" 1.80 "

Hartia, care în sumele de mai sus, fișete, nu e cuprinsă, stă în voea comandatorului să și-o aleagă.

„MINERVA“ primește mai departe să efectuească tipărituri de cărți și broșuri de ori-ce mărime, pe lângă învoeli de plată foarte usoare, în rate dacă e de lipsă.

Pentru înfățișare plăcută, atrăgătoare, se garantează.

Comande se primesc la tipografie în str. Berăriei (vis-à-vis de judecătorie).

Rugând onoratul public a ne onora cu comandele sale, seninăm
cu toată stima

Direcționea institutului tipografic
„Minerva“.

Se caută un neguțător!

In comuna **Mada** (p. u. Geoagiu, Algyógy) simțindu-se foarte mult lipsa unui neguțător, atragem pe această cale atenția pricopetorilor în ale neguțătoriei asupra acestei comune, de peste 300 familii, unde un neguțător priceput, poate avea un venit anual dela 1200 fl. în sus!

Cu informații mai deaproape servește eventualilor competenți subscrișul:

Iosif Bogdan,

preot gr.-or.

160 (534) 1—3

„FAGETANA“,

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, CA SOCIETATE PE ACȚIUNI
în Facset (Banat)

acoardă după depuneră spre fructificare de ori-ce sumă
6% interese

la an, solvind institutul contribuționea după interesele capitalisate și ridicate.

Depuneră și ridicări se pot efectua și prin postă.

128 (535) 12—16

Direcționea.

In contra ernei!

Subscrisul neguțător am onoare a atrage binevoitoarea luare aminte a publicului cumpărător din loc și de prin comunele vecine, asupra prețării mele bogat provăzută cu tot felul de marfă de manufactură pentru trebuințele de casă, adusă proaspătă din atelierele cele mai bune.

Recomand îndeobști:

Flanele, calitățile cele mai bune; **Cârpe de păr** fine și trainice; **Cârpe de lână moale** (de Harras); **Pânză** de tot soiul și tare; **Bumbac de bătut** și **Ață de urzit**, aduse din cele mai bune fabrici; **Arniiciuri de cusut și de urzit**, în toate fețele; **Ciorapi; Brâuri; Serpare** cusute cu flori și fir; etc.

Haine de călușeri!

Se vând, se dau în folosință ori se pregătesc la trebuință!

148 (536) 6—6

Ion Lăzăroiu,
negustor în Orăștie (Szászváros)

Fondat 1885.

„ARDELEANA“

Fondat 1885.

institut de credit și de economii, societate pe acții.

Reședința societății: Orăștie (Szászváros).

Birourile societății se află în casele proprii (Piața-mare Nr. 2 și 4).

Capital social: 300.000 coroane.

Fonduri proprii ale societății: 175.000 cor.

Institutul primește:

DEPUNERI SPRE FRUCTIFICARE

sub următoarele condiții:

- a) depuneră cu anunț de 30 zile, cu **5%**;
- b) depuneră cu anunț de 90 zile, cu **5½%**;
- c) depuneră făcute de biserici, școale, corporații culturale, ori cu scop de binefacere, cu **6%**.

Permitând starea casei, depuneră până la 1000 coroane se replatește îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneră, la cerere se trimite gratuit.

Depuneră, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se solvesc fără întârziere.

141 (537) 5—

Direcționea.

Primesc și efectueșc comande prin postă!
Starea depunerilor preste 1,400.000 Coroane.